

Šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 401 — GOD. IX.

ŠIBENIK, 25. SVIBNJA 1930.

IZLAZI SVAKE SRIJEDU

DAROVI OMLADINE NARODU

Nastavljujući borbene tradicije iz Narodnooslobodilačkog rata naša je omladina već prihvatala poslijeratnih godina dala golemi log obnovi i izgradnji zemlje. Atna razaranja takoreći još nije bila prestala kad su širom zemlje počeli nicati i razvijati se mladička radilišta. Ispocetka manja, a s vremenom su se prevarala u velika gradilišta, na kojima je radilo više desetaka suća omladinaca. Tako je, među ostalim, u prvim poslijeratnim mjesecima 15.000 omladinaca obradilo oko 50.000 jutara na uštenih oranica u Vojvodini. U drugih 30.000 omladinaca i omladinki istodobno je radilo, u 30 brigada, na popravku željezničkih pruga, škola, bolnica i opaljenih kuća, kojom su priljubljeno smo u Lici, Baniji i Sloveniji popravili oko 330 km pruga. Omladina je te godine radila i na sjeći drva za ogrjev u gradama, a kad je Sandžaku zaprljila glad, užički omladinci su u daljinu od 80 km, pješice i na kojim ledima, prenijeli oko 20 ljudi kg žita.

To su bili samo počeci omladinskih radnih akcija. Prvih jeseci 1946. na inicijativu omladine iz sremskog sela Mihaljevci i Prve beogradске mješovite gimnazije, razvio se maso-
n takmičarski pokret, u kojem samo za tri mjeseca jugoslovenska omladina na radnim akjama dala više od 45 milijuna dñih dana. Na tome se nije oglo stati, jer su se omladinske organizacije iz čitave zemlje sve asovnije odazivale takmičarskim pozivima i sve više razvile radne akcije. Kad se vidje-
da zahtjeve omladine ne mogu zadovoljiti samo lokalne akcije. Centralni odbor USAOJ-a utvrdio je početkom ožujka te godine proglašao omladinu Jugoslaviju da pode na gradnju pruge čko - Banovići: samo za prvu tijenu javilo se oko 2000 omladaca više nego je bilo predviđeno. Omladina je preuzeila ovazu, da će tu prugu - dugu km — završiti od Prvi svibnja do Dana Republike, 29. studenoga. Šezdeset tisuća mladića ljevojaka iz svih krajeva naših odlično je položilo taj prveči poslijeratni ispit — pruga je završena tri sedmice priroka, prve godišnjice proglašene Republike. Iskustvo s težigama i elan koji je na njoj pozata omladina, dali su povoda još veće i krupnije akcije. Iste, g. 1947., četvrt milijuna gadista radilo je na pruzi malnog kolosijeka od Šamca Sarajeva. I ta je pruga, duga km, završena u rekordnom vremenu od travnja do Dana Republike.

stodobno je omladina radila i nekim manjim objektima — dnji Novog Beograda, omlaskim tvornicama »Ivo - Lola ar« u Železniku i »Jedinstvo« Zagrebu. Obaveze omladine ni-

Jagrebu. Osavjeze omogućile su se jedna za drugom. No, veći pothvat učinjen je gradom prvih 400 km autoputa od grada do Zagreba »Bratstvo linstvo«, koji će kad potpuno je završen, povezivati Đevđelijskim Ljubljanošem. Jer, prošle je

ine završena dionica autoputa
od Zagreba do Ljubljane, a o-
će godine na dionicama od
lošića do Vladičina Hana i
Udova do Đevđelije raditi o-
55.000 omladinaca i omladini-
Oni će do Dana Republike
ši 104 km ove naše najveće
istrusne

Povodom izbora za radničke savjete Struktura organa samoupravljanja

Do kraja svibnja u Hrvatskoj je bilo kvalificiranih radnika gu upravljati društvenom imovinom.
će biti završeni izbori za nove (40,2%). Međutim, u upravnim organje radničkog samoupravlja- odborima službenici sudjeluju u
U organizma samoupravljanja

Izbori za nove radničke savjete trebalo je da počnu u našoj republici još početkom ove godine. Međutim, za protekla gotovo četiri mjeseca izbori su obavljeni u vrlo malom broju privrednih organizacija. Ustvari, ovoga, a naročito idućeg mjeseca, radni kolektivi masovno će prići izbora, za koje su se dosad pripremili. U organizama samoupravljanja, kako u većim tako i u manjim privrednim organizacijama, u većini su zastupljene one osobe, koje rade neposredno u proizvodnji, a to znači da neposredni proizvodnjači sve više sami odlučuju o proizvodnji i o raspodjeli prihoda.

Poduzeća u Hrvatskoj u dosadašnjim pripremama razmotrila su strukturu organa radničkog samoupravljanja i pripremila materijale za analizu njihova rada. Tako je dobivena prilično jasna slika o postignutim uspjesima radničkog samoupravljanja u našoj Republici.

U 1.700 privrednih organizacija dosad je bilo preko 37.000 članova radničkih savjeta. Na posljednjim izborima glasalo je 403.000

članova. Tako, na primjer, u dosadašnjim radničkim savjetima bilo je 37,5% a u upravnim odborima čak i 46,3% članova Saveza komunista. Tu je došla do izražaja »organizatorska i politička uloga organizacije Saveza komunista kao snage, koja je, djelujući u novim uvjetima, po red izvjesnih slabosti, znala naći put i svoje mjesto u krilu radničke klase, oslobođajući njeru inicijativu i stvaralaštvo u izgradnji socijalizma« (referat IV. kongresa Saveza komunista Hrvat-

U praksi se opaza pojавa, da radnički savjeti istupaju pred radni kolektiv s određenim problemima, kako bi o njima kasnije donijeli što pravilnije odluke. Metode i putevi u radu radničkih savjeta doveli su u našoi Republici do organskog povezivanja radničkih savjeta i radničkog kolektiva. Tako radni kolektivi postepeno sve više utječu na formiranje i vođenje političkih

U preko 1.200 malih poduzeća upravne odbore sačinjavalo je 5.700 gotovo isključivo kvalificiranih radnika. To opet znači, da su kolektivi naše Republike ispravno ocijenili problem, da pro-

DAN MLADOSTI-

ROĐENDAN TITA

Proljeće, maj. Pojmovi poznati, svakodnevni i česti, u ovo vrijeme pojavljuju se u razgovorima ljudi, u naslovima članaka. No, iako smo na njih navikli, ipak nam ti pojmovi u ovom trenutku znače nešto drugo.

I maj i proljeće svake godine za nas nastupaju mnogo raniјe. Posebno maj, jer njegov početak označavaju prvi pozdravi Titu, čiji rodendan u maju slavimo, koji iz udaljenih krajeva naše zemlje počinju kolati iz ruke u ruku, od sela do sela. Njega označavaju prvi kilometri Stafete mladosti, na čiji se put slijevaju sve naše misli i želje za dug život našeg voljenog druga, najvećeg prijatelja i nepokolebljivog vođe.

Proljeće i maj za mladost Jugoslavije, čiji je najveći praznik Dan mladosti - rođendan Tita, počinju mnogo ranije nego to cvijeće i sunce pokazuju. Svake godine radno proljeće mladosti pada još u martu, u kiši i snijegu, kad prve omladinske brigade kreću na radilišta, da otpočnu nove akcije, koje svake godine mladosti donose novu slavu i pobjede, novu radost borbe.

I tako su mali mlađaci i Tito nezadnjini, neizmerni pro-

I tako su maj, mladost i Tito nerazdvojni pojmovi proleća naše socijalističke stvarnosti. Crvene majske ruže barenje na puteve, kojima mlađi hrle Titu, dio su onih misli i želja, koje svi ljudi u ovo vrijeme upućuju njemu. Nove radne pobjede osnova su onih uspjeha, kojima se mladost može 25. maja pohvaliti pred Titom.

I ne samo to, Dan mladosti — rođendan Tita je spona, koja nas sve veže mnogim događajima. Rođenjem čovjeka, predvodnika borbe buntovnih radnika, onoga koji je ostvario vjekovne težnje potlačenih i izrabljivanih. Vežu nas borom i žrtvama stotina hiljada Titovih boraca, od kojih su mnogi gali na braniku slobode baš u majska jutra. Vežu nas hukom strojeva, novim tvornicama, koje su se slike u jedinstvenu rijeku ostvarenja slobodnog čovjeka i slobodnog rada.

A sve to u sebi nosi pečat maja, proljeća, mladosti i borbe. Sve to u sebi nosi pečat Tita.

I neka se i ovog puta, kao i uviјek dosada, sve naše misli i želje okrenu njemu — Titu. Neka mu iskažu ljubav i odanost i neka mu ovogodišnji praznik mladosti iskaže htijenje svih nas;

Zivio nam još duao naš voljeni druže Tito!

Počeli izbori za nove radničke saviete

Birajmo najbolje

PROŠLE SEDMICE U NEKOLIKO ŠIBENSKIH PODUZETIĆA ODRŽANI SU IZBORI ZA RADNIČKE SAVJETE. POVODOM TOGA POSJETILI SMO TVORNICU ELEKTRODA I FEROLEGURA U KOJOJ SU SE TAKOĐER VRŠILI IZBORI ZA NOVI RADNIČKI SAVJET.

U svečano ukrašenoj dvorani u kojoj su se vršili izbori za novi radnički savjet dočekao nas je predsjednik radničkog savjeta Ivo Klarić i predsjednik sindikalne podružnice Joso Zorić. Prošetali smo kroz tvorničke pogone u kojima su se tog prijepodneva vršili izbori. Na svim biralištima vladalo je svečano raspoloženje. Već do 10 sati glasalo je oko 80 posto radnika. Bili smo na prvom biralištu, kada su radnici užurbanio uzimali glasačke listice. Za svega nekoliko minuta radnici su obavili svoju dužnost - zaokružili su najbolje drugove i drugarice. I na ostalim biralištima mogla se vidjeti gotovo ista slika. Svugdje je vladala nesvakidašnja užurbanost. Radnici su uzimali glasačke listice i pritom su se čuli glasovi: »Birajmo najbolje, jer je to od koristi za nas, za poduzeće i čitavu zajednicu.

dinici proizvoda, što se pokazalo veoma korisnim. Tako, na primjer, u mjesecu studenome prošle godine, izvršenje norme iznosilo je 118 posto u pogonu ferolegura, a u pogonu elektroda i masa 106 posto, dok se u prosincu taj broj povećao na 119 u pogonu ferolegura, odnosno 117 u pogonu elektroda i masa. Sistem organizacije po ekonomskim jedinicama nije dao očekivane rezultate, zbog relativno slabog rukovodstva u pojedinim pogonima.

I broj bolovanja je u stalnom porastu. U prošloj godini na svakog radnika bilo je po 24 dana bolovanja, za što je poduzeće isplatilo 14 milijuna i 766.000 dinara. Da bi se smanjio broj bolovanja poboljšana je higijensko tehnička zaštita radnika. Svaki radnik je dobio

U toku mandatnog razdoblja od dvije godine, rad centralnog radničkog savjeta, za razliku od pogonskih savjeta, bio je mnogo bolji i kvalitetniji, iako se ne može reći da je rad pogonskih savjeta bio slab. Pojedine poslove radnički savjet je rješavao pomoću privremenih komisija od kojih su svakako najviše uspjeha imale one koje su pripremale nacrte pravila poduzeća, zatim tarifnog pravilnika i druge. U posljednjih 10 godina u organima radničkih

10 godina u organima radničkog upravljanja i raznim komisijama bilo je angažirano ukupno 750 radnika, odnosno više od 50 posto ukupnog broja zaposlenih. Radnički savjet je uglavnom vodio brigu o poboljšanju produktivnosti rada i usavršavanju tehnološkog procesa proizvodnje.

Poduzeće iz godine u godinu znatno povećava proizvodnju. Tako je u 1958. godini ostvaren dohodak od 515 milijuna i 857 hiljada dinara, dok se u 1959. godini taj broj povećao za 829 milijuna 851.000 dinara, odnosno 70,7 posto više nego u 1958. godini. Koncem prošle godine

Novoizabranom radničkom savjetu, koji broji 45 članova, od kojih i nekoliko omladinača i omladinki, uglavnom je stavljen u zadatak da riješi prijevoz radnika, osamostali i učvrsti ekonomske jedinice i odlučnije pride rješavanju stambenog pitanja, provede u djelo odluku o osnivanju tečaja za kvalificirane metalurge i topioničare i da se do maksimuma založi za dobivanje investicionog zajma za dovršenje sinter-uredaja u novom pogonu feroplavljene (MP).

Reportaža s Autoputa Mladi će ispuniti obećanje

Za pola sata stićemo u Grdelicu, govorio je jedan čovjek starijih godina isto tako staroženi. Sjetio sam se da i ja imam izići u tom mjestu. Lokomotiva je umorno »štekćući tak-tak« za-glušivala uši putnika i polako se približavala stanicu. Još nekoliko desetaka metara vožnje i načemo se na tlu. Vlak je ulazio u stanicu. Na njenoj zgradi opazio sam kamenu ploču na kojoj je pisalo velikim crnim slovima: »Grdelica«. Vlak je toliko smršavio brzinu da još nije stao. Uzimao sam svoje stvari i spremao se za izlazak. Vlak je upravo stao, a netko me izvana po-čeo dozivati. Okrenuo sam se i ugledao da su to naši omladinci koji učestvuju na gradnji Autoputa Leskovac — Đeđevljija. Po-zdravi rukovanja... i krenuli smo u naselje »Janko Mišić« u Oraovici, nedaleko Grdelice, gdje se nalaze omladinci s područja našeg kotara. Razna zapitivanja omladinaca, pričanja doživljaja

ženi za rad. Svi nastoje da budu radilištu tako i na naselju. Norma se dobro ispunjava ali bi, vjećem, bila još i bolja da radimo na jednom radilištu. Brigada je često rasječana, tako da ne pojedino mjestima radi po 4–5 omladinaca. Tehničko osoblje radilišta je također zadovoljno. Izjavljuje da je Šibenska brigada jedna od najboljih, koje su dosad radile u njihovom poduzeću. Drug Radić također pozdravlja sve brigadne — srednjoškole iz Demir — Kapije s prošlogodišnjih radnih akcija i veli da mu je žao što se i ove godine ne može pojaviti u njihovoj brigadi.

Dodig Zdravko, zamjenik komandira čete i jedan od najboljih organizatora, rada, primjer je na svakom mjestu, posebno na radilištu daje impulu čitavoj četi

i redovito spreman na šalu izjavljuje: »Ispunit ćemo obećanje, koje smo dali na Poljanu. Udarni smo a bit ćemo i još. Čast nam je ponosno se što nosimo ime »Zdravka Bege«. Za ono što je on započeo i dao život mi ćemo u potpunosti ogravditi znojem i radom. Dok nam ovo priča ne prestaje mahati krampom odvaljujući komad po komad stvrđute zemlje. I na kraju kaže: — Recite omladincima našeg kotara da ne ćemo sustati. Iz razgovora s omladinama doznao sam da je Surdonjan Milan iz Knina najbolji brigadir. On je jednoga dana sam istovario čak 79 kola šljunka, i vjerovatno postavio rekord ne samo naselju nego i trase. Potražili smo ga na radilištu i s njim razgovarali. Evo što nam je on rekao: — Volim da radim i to mi pruža zadovoljstvo, u slobodnim časovima učim, jer u VI. i VII. mjesecu razmeravam polagati VII. i VIII. razred osnovne škole. Zadnjeg dana mog boravka na trasi Autoputa zadržao sam se u dužem razgovoru s komandantom naselja Dimitrijević Ljubomirom iz Svetozareva. Evo što on, između ostalog, kaže o našim Dalmatinicima: »Zadovoljan sam radom vaših omladinaca. Oni su vrlo disciplinirani kako na radilištu tako i u naselju. Posebno me je iznenadio njihovo uređenje kruga koje su obavili dok sam se nalazio u Glavnem štabu.

Poslijе rada omladinci učestvuju u raznim kursevima i tečajevima, zabavnim programima. Svaki omladinac pohoda bar jedan a neki čak i po dva i više kurseva. (RM)

Omladina na Autoputu

Oni su bili najbolji...

iz naselja i s radilišta skratili su prebacili su čak 31 kola, u drugoj grupi Ilić Todor, Ercegović Ante Vučić Uroš i Lukavač Mirko prebacili su 28 kola, dok je treća grupa Cubrić Mladen, Perić Stevo, Gojčeta Temislav i Stančić Nebojša prebacila sa 27 kola. Odlučeno je da se slika omladinačica iz ove tri grupe pojavi u Šibenskom listu. O uspjesima naše brigade, radu na radilištu, disciplini i t. d. razgovorali smo s pojedinim rukovodiocima i omladincima. Evo, što oni kažu. Marko Radić zvani »satelit« i tehnički za radilište: »Omladinci su vrlo disciplinirani, kako na

Cim smo ulazili u naselje smješteno na padinama jednog brežuljka s lijeve strane Morave, okruženo šumovitim brežuljcima, ugledao sam jednu baraku ispred koje se nalazio mnogo toga što podsjeća na Dalmaciju, i odmah sam zaključio da je to baraka naših omladinaca. I nisam se prevario. Od raznobojnog kamenja omladinci su izradili ambrel pomorac, sidro s kormilom i reljef parobroda, koji u srcu Grdeličke klisure demonstrira plavi Jadran i karakteristike kršne Dalmacije. Cim su omladinci saznali da sam stigao u naselje, istreli su iz barake. Za časak sam se našao u krugu 106. orice naših brigadira. Rukovanje razna pitanja i slično karakterizirali su naši prvi susreti. Urednost naselja, posebno barake u kojoj stanuju omladinci njihovo pričanje o životu, radu, ugodno su me iznenadili. Jedan omladinac se posebno raspričao koji između ostalog kaže: »Cim smo došli u naselje, očimah smo pristupili uređenju kruga, dajući primjer i impuls u radu ostalim brigadama. Od nekadašnje močvarne uspjeli smo napraviti vrlo lijepi teren. Našim stopama pošle su i ostale brigade. Evo vidite i prostor oko njihovih baraka lijepo je uređen. Ali to je tek početak. Da ste došli do nekoliko dana, vidjeli biste kako bi bilo uređeno naselje i njegov okoliš. Omladinci su neobično raspolo-

SASTANAK PREDSJEDNIŠTVA OPĆINSKOG ODBORA SSRN SIBENIK

Mjere za unapređenje poljoprivrede

Pomoć građana i sindikalnih podružnica u izgradnji ljetne pozornice,

Na sastanku predsjedništva Općinskog odbora Socijalističkog saveza Šibenik, koji je održan 23. ovog mjeseca, raspravljeno je o nekim mjerama koje će se poduzeti na poljoprivrednom planu. Naglašeno je da se za daljnje unapređenje poljoprivredne proizvodnje provede u djelu raniji zaključak ovog odbora, po kojemu se ima pristupiti istraživačkim radovima u predjelu Biocu za potrebe površtarstva. U tu svrhu je Glavni zadružni savez Hrvatske odrubio sredstva u visini 4,5 milijuna dinara. Radi ostvarenja svih zadataka zaključeno je, da poljoprivredna zadružna Šibenik usmjeri svoju aktivnost u jačanju poljoprivredne proizvodnje sa ciljem da postane glavnim nosiocem u realizaciji perspektivnog plana razvoja poljoprivrede na širem području. Istraživački radovi zasad će obuhvatiti površinu od 9 hektara s tim da će se ona dalje proširiti.

Na sastanku je također bilo riječi i o ulogu od 2 posto na čistu dobit, koji su prema preporuci Vijeća proizvođača NO-a općine dužne sve privredne organizacije priložiti za potrebe društvenih organizacija. Konstatirano je da veći broj Šibenskih poduzeća nije popustio prema spomenutoj preporuci, pa je stavljeno u zadatak organima radničkog upravljanja da to čim prije izvrše.

U diskusiji o gradnji ljetne pozornice na Kaštelu usvojen je prijedlog da sindikalne podružnice u svim poduzećima i ustanovama te građani izvrše pretplatu za sve prirede, koje će se na pozornici održavati u toku ovog ljeta. Isto tako je predloženo, da graditi veliki spomen-dom na svim kinopredstavama u toku omladinskim radnim akcijama. Lipnja i srpanj posjetiocima uplate 10 dinara po svakoj ulaznici, čija

će sredstva biti upotrebljena za uređenje ljetne pozornice. Odbor za izgradnju ljetne pozornice očekuje da će naći na punu podršku svih sindikalnih podružnica i građana, kako bi se prve prirede u novoizgrađenom objektu mogle organizirati već počev od 15. srpnja ove godine. Ljetna pozornica poslužit će ne samo za kulturne prirede, nego i za razna sportska natjecanja.

Darovi omladine narodu

(Nastavak s 1. strane)

Velika je i raznovrsna lista objekata, osobito onih lokalnih, na kojima je račila omladina u proteklih petnaest godina. To su brojni sportski objekti, kilometri novih seoskih i gradskih putova, tisuće hektara obradene kukuruza i pokosene pšenice, društveni domovi, dječja igrališta, uređeni grobovi palih boraca i slično. Jedan podatak: samo je prošle godine 249.000 omladinaca i omladinki iz Hrvatske provelo 4 milijuna i 150.000 dobrovoljnih sati na brojnim radilištima, u selima, na ulicama i poljoprivrednim područjima.

Tu se nije radilo samo o imponantnim brojkama i materijalima, nego o tome što se ovo može još više o golemom odgojnom utjecaju. To su ustvari bile škole za tiseće i tisuće omladinaca i omladinki. Kao uspomena na njih ove se godine u Beogradu počinje ljetna izložba, na kojoj će biti izloženi veliki spomen-dom na mlađinskim radnim akcijama. Lj. V.

Komemoracija Radi Končaru

U nedjelju 22. ovog mjeseca na stadion »Rade Končar« održana je svečana komemoracija u povodu pogibije sekretara CK KPH i narodnog heroja Rade Končara, koji je sa još 25 prvoboraca Splita i okolice prije 18 godina strijeljan od strane talijanskog okupatora. Komemoraciju je prisustvovao preko 2000 građana, omladine i pionira, zatim predstavnici političkih i društvenih organizacija i Šibenska narodna glazba. Nakon što je glazba intonirala Lenjinov posmrtni marš, minutom šutnje odan je počast poginulim drugovima a zatim su stupove, gdje su strijeljani Rade Končar i drugovi položeni vijenci političkih, društvenih i privrednih organizacija Šibenika te osnovnih i srednjih škola.

elektroliza. Plan ovog pogona je 3200 tona, a to je zbog toga, što se vrši rekonstrukcija. Ukupni bruttoprodukt, koji treba da se ostvari u 1960. godini, iznosi 2,196 milijuna dinara.

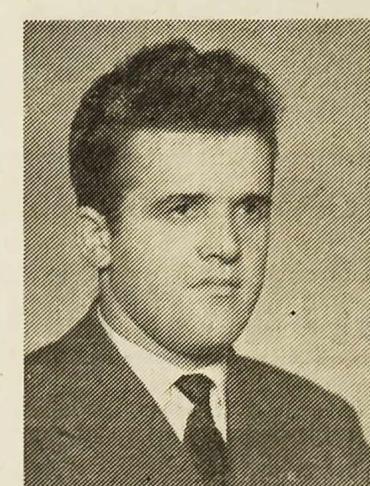
Iako naše poduzeće nije vršilo nikakva zamašnja investiranja od početka rekonstrukcije, ipak je od strane organa upravljanja vođena takva investiciona politika, koja je skromnim novčanim ulaganjima dala pozitivne rezultate. Izgradnjom sabirne peći u ljevaonici kapacitet ovog pogona je povećan na 1000 tona. Osim toga, izvršen je niz manjih pravaka. Radnički savjet prihvatio je saradnju s francuskim firmom Pechineks i odluku da se izvrši rekonstrukcija. Rekonstrukcija obuhvaća pogon glinice i elektrolize. Kapacitet će se naročito povećati ugradnjom 20 novih elektrolitskih peći. Čitava rekonstrukcija će stajati 710 milijuna dinara. Rekonstrukcija treba da se završi do kraja iduće godine. Rekonstrukcija tvornice zahtjeva i stručni kadar. Dana tvornica stipendira 30 daka od kojih 13 na visokim i 17 na srednjim školama. Također je adaptiran dom kulture i nabavljen kini projektor, što utječe na kulturno - zabavni život naših radnika, kao i okolice. Otvoren je restoran, društvene prehrane gdje naši radnici dobivaju topla i hladna jela uz znatno niže cijene. U gradnji je i 26 stanova od kojih su prvi useljeni početkom ove godine.

Rekonstrukcija tvornica bit će baza za daljnji razvitak — reč je na kraju razgovora dr. Dane Gulin — predsjednik radničkog savjeta Tvornice glinice aluminijske.

Mile Orlović

Uz 10-godišnjicu radničkog samoupravljanja

Oni govore...

Dane Gulin, predsjednik radničkog savjeta Tvornice glinice i aluminijske u Lozovcu je krupan čovjek, prava ljudina, električar. Sjedimo, on priča. Ne priča, govoriti istinu, iznosi dio sebe, i onih drugih koji ovoga trenutka nisu ovdje, koji pokraj, ispod nas rade. Bore se s vremenom, misle na tvornicu, prebacuju norme misle na tvornicu a time i na sebe. A, Dane se, evo, raspraćao, živo iznosi, o svemu priča. Nema tu pitanja, nisam ih ni pripremio, evakuo ide bolje, jednostavnije...

S ponosom možemo utvrditi — rečemo je on — da je radničko samoupravljanje u našem poduzeću postiglo značajne uspjehe. Od 16. rujna 1950. godine, kad je naša tvornica predata na upravljanje radnom kolektivu, pa do danas, organi radničkog upravljanja prošli su praktičnu školu samoupravljanja, koja ih je obogatila iskustvima od velikog značaja za njihov daljnji rad. Ako pogledamo, kakvo je bilo naše poduzeće u vrijeme kada je predano na upravljanje radnicima, lako je uočiti da je kroz proteklo razdoblje učinilo veliki napredak u svom ekonomskom jačanju, povećavajući stalno proizvodnju i dohodak, a naročito poslijednjih godina; da je podignuta produktivnost rada, unešeno mnogo novina u organizaciju rada; da je ozbiljna brigada na Glavnem štabu postavljana na visoku životnu standarda i higijensko-tehnicijskoj zaštiti radnika; da su nabavljena mnoga osnovna sredstva radi racionalnije proizvodnje i poslovanja i t. d. Rezultat je još veći — rekao je dalje Dane — kad se ima u vidu s kakvim su se sve teškoćama borili organi upravljanja, tj. da je tvornicu, jednu od prvih tvornica aluminijske na Balkanu, sa starim postrojenjima, u nedostatku i najnužnijim sredstvima, i pomagala trebalo vlastitim sredstvima podići na viši nivo proizvodnje i organizacije.

Govoreći o rezultatima i problemu poslovanja drugi Gulin je rekao, da je tvornica najveću proizvodnju postigla u 1958. godini i to 7.006 uslovnih tona, što predstavlja povećanje za 9,2 posto u odnosu na 1957. godinu. U 1959. godini postignuta je ukupna proizvodnja od 6.702 uslovne tone, a to je 4,6 posto vi-

še nego u 1957. godini. S porastom obujma proizvodnje rasla je i njena vrijednost. Ostvarena vrijednost robne proizvodnje u 1957. godini u iznosu od oko 1.550 milijuna dinara, porasla je u 1959. godini na oko 1.863 milijuna dinara. To znači da je u 1957. godini do 1959. vrijednost robne proizvodnje povećanje za preko 20 posto. Kad se ima u vidu činjenice da ovo povećanje nije nastalo investicionim ulaganjem proširenje kapaciteta, onda je jasno da je ono rezultat napora našeg kolektiva da bolje iskoristi kapacitet i da je taj rezultat do našim okolnostima vrlo velik. Ovogodišnji privredni plan poduzeća za ovu godinu iznosi 7.576 uslovnih tona ili 9 posto više nego što je bilo postavljeno planom za 1959. godinu. Ovim planom proizvodnja glinice trebala bi se povećati na 5000 tona ili 22 posto više od dosad postizane proizvodnje. Proizvodnja u ljevaonicama iznosi 4200 tona ili 34 posto više nego u protekloj godini. Na niži plan proizvodnje ide

PARK NA STANICI PERKOVIĆ

Željeznički rasadnik iz Zagreba stupio je u vezu s poljoprivrednom zadrugom u Perkoviću za izvođenje radova na gradnji parka. U tu svrhu je postignut sporazum, tako da se već izvoditi radovi na prekopavanju zemljišta gdje će se zasaditi cvijeće zimzeleno drveće.

Također se poduzimaju mjeri za uređenje čitave stanice kočice do otvaranja sezone i drukčiji izgled. (EN)

U TVORNICI VIJAKA OSNOVAN TVORNIČKI KOMITET SK

U prisustvu predstavnika Općinskog komiteta SK, Mirka Sibinoboda, predsjednika NO kninske komune i preko stotinu komunista, članova kolektiva 22. o. m. u Kninu je, na izvanrednoj konferenciji SK Tvornice vijaka osnovan i izabran prvi tvornički komitet.

Radi velikog brojanog sastava organizacije SK, sve zamašnje proizvodnje, brojnih tekućih i perspektivnih zadataka i pošto su zadaci dosadašnje organizacije SK postali sve obimniji i složeniji, nastala je potreba za formiranjem tvorničkog komiteta, koji će temeljiti i svestranje praktičnog zivanja u poduzeću i provoditi takvu partisku politiku koja će najbolje odgovarati interesima zajednice i još brže unapredenu tvornice kninskih međulaca.

Od dosadašnje organizacije SK izrasle su tri nove, koje su također formirane na izvanrednoj konferenciji i to jedna za pogon vječare, druga za alatnicu, dok treća za ostale pogone i službe.

Nakon usvajanja narednih zadataka tvorničkog komiteta, koji će objedinjavati partiski rad u tvornici i pomagati razvoju i izgradnju područnih osnovnih organizacija, učesnici izvanredne konferencije SK Tvornice vijaka, uputili su pozdravni brzjav i čestitku predsjedniku Republike drugu Titu povodom njegovog 68. rođendana.

DCBAR ULOV PLAVE RIBE

One godine ulov plave ribe nešto je bolji nego prošle godine. U prvom mruku primošteni ribari uhvatili su više od 50 hiljada kilograma, većinom srdele i bukve. Ribari kažu da su zadovoljni s obzirom na nepovoljno vrijeme. (IP)

Dječji korzo u Kninu

U čast Dana mladosti, u nedjelju održana je popularna dječja manifestacija dječjeg korza, koju je organiziralo društvo »Naša djeca« u Kninu. U povorci korza učestovalo je preko 600 djece, koja su u šarolikim grupama pokazala mnogo različitih aktivnosti. Pred počasnom tribinom, na kojoj su se nalazili predstavnici narodne vlasti i društveno-političkog života, kao i pred brojnim građanima gusto poredanih duž čitave ulice, defilirali su malisani — dječaci i djevojčice, neki kao cvijeće, mali »Japanci« i baterije, mornari dimnjaci, nogometari, drugi kao poljoprivrednici, metalci, modelari, pa skupine koje su prestavljale likove iz bajki, pa teniseri, biciklisti i romobilisti, i mnogo drugih koji su gradске ulice ispunjali dječjom radošću vadrinom bojama i šarenilom. U povorci korza sudjelovali su izviđači članovi »Partizana« i planinari na više strana podigli su mnogo šatora. Na stotinu djece, u prisustvu brojnih roditelja, provodilo je vrijeme u igri, zabavi ili posjećivanju malih stanovnika pod šatorima. Predveče su zapisale logorske vatre, a poslije toga dječaci je prikazano nekoliko filmova. (m)

Svuda je pljesak gledalaca dočekivao skupine i grupe bilo da se radilo o bojama naše zastave, bilo o velikoj košari prepunoj bonbona, čokolade i keksa iz koje je mala djevojčica neprekidno pozdravljala gradane na ulici, na nje obraćala nikakva pažnja.

Poslije korza na dječjem igraštu organizirano je zabavno dječje poslijepodne. Izvidači članovi »Partizana« i planinari na više strana podigli su mnogo šatora. Na stotinu djece, u prisustvu brojnih roditelja, provodilo je vrijeme u igri, zabavi ili posjećivanju malih stanovnika pod šatorima. Predveče su zapisale logorske vatre, a poslije toga dječaci je prikazano nekoliko filmova. (m)

Mala brigda za velika bolovanja

Privredna organizacija je danas prilično izolirana od fondova socijalnog osiguranja i nije značajno zainteresirana za finansijske događaje na tom društvenom sektoru. Stoga se i konkretne zivotne vrste vrlo često ranjaju. Bolovanja do 7 dana, koja padaju na teret privredne organizacije, terete materijalne troškove, pa se ne osjeća direktna težina toga pitanja. Posebna stopa doprinosa, koja dospire do 4% povećanja, knjiži se također na troškove proizvodnje i članovi kolektiva za nju gotovo i ne značaju. Kada se ima u vidu takva gotovo nikakva materijalna zainteresiranost poduzeća, kao cijeline, a njegovih članova pogotovo, onda nije čudo da se bolovanja stalno penju. U 1959. broj izgubljenih radnih dana zbog bolesti na našem kotaru je iznosio 454.078, što je u odnosu na 1958. povećanje za blizu 25%, a prema 1956. za 40%. Najveće povećanje je na području Knina i iznosi 42%, prema 1958., u Sibeniku 23% i Drnišu 11%. Izraženo u postocima izostanci iznose na ukupnom poduzeću 5,8% (projekt u NRH je 5,05%), u Drnišu je 6,9%, Sibeniku 5,7% i Kninu 5,6%. Na 100 radnika ovih izostanaka je bilo u Drnišu 2133, u Sibeniku 1744 i Kninu 1712 dana. Trajanje jednog bolovanja je najduže u Kninu, 32,2 dana, u Drnišu 22 i Sibeniku 19,3 dana. Nesretnih slučajeva je registrirano u 1959. 3532 i to na području bivšeg kotara Sibenik 2047, Kninu 563, a smrtnih slučajeva je bilo 16. Radnih dana je zbog nesreće izgubljeno ukupno 61986 ili 25% više nego u 1958., a broj radne snage se povećao samo za 44%. Najveće povećanje je opet na terenu Knina i iznosi 48%, zatim Sibenika za 32%. Uspoređivo li izgubljene dane bolovanja prema prosjeku u NRH, dojavamo da je kod nas na 100 poslenih radnika bilo 1797 izostanaka, a u NRH 1538, trajanje po jednom slučaju kod nas 21,9 a u NRH 15,5 dana. Istu sliku pružaju i izostanci zbog nesreće i poslu: kod nas na 100 radnika iznosi 166, a republički prosjek je 126.

Još porazniju sliku bolovanja imamo kod većih poduzeća. Tako transportno poduzeće »Jadran« i na izostanaka zbog bolesti i nesreće 12,7%, »Sipad« 11,4%, »Jadranka« 9,3, Luka i skladišta 9%, Rudnici mrtkog uglja Siverić 8,7%, Bokštini rudnici 8,5%, »Izgradnja« 8,1%. Nesreće u poslu su također kod većine ovih poduzeća povećane.

Imajući gornje u vidu, zar se onda možemo čuditi što je Zavod za socijalno osiguranje po posebnoj stopi doprinosa naplatio u 1959. 93.561.836 dinara. Na užem području Sibenika je naplateno 64.912.123, Knina 15.283.775, Drniša 13.165.938. Navest čemo i neka poduzeća. TLM »Boris Kadić« je uplatila 13.568.752, Tvorница elektroda i ferolegura 9.737.338, Rudnik Siverić 6.718.945, Bokštini rudnici 4.866.658, »Izgradnja« 5.189.112, građevno poduzeće »Rad« 2.284.837, »Sipad« 2.039.115, Industrija »Krk« 1.138.695, Opća bolnica Sibenik 1.550.181, Tvorница vijaka Knin 2.022.128, građevno poduzeće »Tempo« Knin 1.297.668, Obrtna ložionica Knin 1.101.912 i t. d. Ovim posebnim ekonomskim instrumentom poduzeće se opća stopa doprinosa za socijalno osiguranje do 4% kao neka financijska kaznjava sancija do 2% premiraju poduzeće, zavisno o tome da li je njihov postotak bolovanja iznad ili ispod prosjeka poduzeća. Intencija ovog instrumenta je uglavnom promena iako dijelom naknaduje troškove onamo gdje su previški, jer se ipak ovom mjerom htjelo uticati na smanjenje troškova, odnosno bolovanja. Da se ovim ništa nije postiglo na smanjenju dokaz je što je Zavod u 1959. ubrao s ovog naslova za 43% više sredstava nego 1958., a obuhvat poduzeća je veći za 6,6%, dok je premirani manje za 86% i isplaćeno im je u ime premije Din 496.770. Kad se pogledaju odstupanja u postotku bolovanja onda gotovo su poduzeće odstupa 4% od opće stope doprinosa.

Zašto imamo takvo stanje? Je li ono opravданo? Sto se poduzimalo u njegovom saniranju? Zaista na našem području ima izvjesnih radova, koji se obavljaju pod vrlo teškim, a katkad i kritičnim uvjetima, naročito u Tvornici elektroda i u rudnicima. Međutim, to je jedan manji broj od ukupnih radnih mesta i zar takvih nema i drugdje u NRH. Uz sve što ima jedan i to manji dio objektivnih faktora, koji mogu utjecati na ovo stanje, većinom su subjektivni faktori osnova tako teškog stanja. U prvom planu tu su liječnici, koji više puta iz bilo kojih razloga pravilno ne ocjenjuju nesposobnost radnika za posao. Često se shvaća, pa i među liječnicima — da je to vrlo jednostavno. To, međutim, nije tako. Poznavanje radnog procesa poduzeća, radnog mesta radnika i njegovih uvjeta rada, omogućuju liječnicima

DALEKOVOD NA OPĆINI PRIMOŠTEN

Na zadnjem sastanku SSRN odlučeno je da se počne polaganje stupova za dovod električne struje.

Za izgradnju ovih stupova sami stanovnici zajedno s JNA osigurali su sredstva. U davanju kredita naročito prednjače stanovnici Primoštena, koji već tri godine daju dva puta na sve svoje artikle koje prodaju. Na izgradnji dalekovoda učestovat će dva zagrebačka poduzeća. Radovi će početi ovih dana. (IP)

POMORSKA PRIVREDA ŠIBENSKOG KOTARA

BRODOGRADNJA

Uz otočno i obalno malo brodarstvo razvijala se i brodogradnja zanatskog značaja. Tako prvi škver bio je osnovan u Betini od kojeg se je 1920. god. razvio i prvi jači brodogradnji centar ovog područja s jednim brodogradilištem i 3 škvera (braća Filip i Uroda). Pored Betine, škverovi su se između dva svjetska rata razvili još 2 u Murteru i 2 u Rogoznici.

Brodogradnje radove u ovim škverovima izvodilo je u 1939. g. 10 brodograditelja, 5 brodogradnji majstora i 2 naučnika. U razdoblju 1926/39. god. mala brodogradnja je u ovom okrugu učinila po proizvodnji na istom nivou; ona je čak i smanjena kako po količini izvršenih novogradnji i popravaka, a tako i po vrijednosti. Dok je u 1926. god. sagradeno 19 i popravljeno 80 plovnih objekata sa 889 BRT u vrijednosti od 443.000 Din, dotle je u 1939. god. sagradeno 22 i popravljeno 31 plovni objekat sa 207 BRT u vrijednosti od 277.500 Din, što dokazuju da se ovoj zanatskoj građi nije obraćala nikakva pažnja.

Svuda je pljesak gledalaca dočekivao skupine i grupe bilo da se radilo o bojama naše zastave, bilo o velikoj košari prepunoj bonbona, čokolade i keksa iz koje je mala djevojčica neprekidno pozdravljala gradane na ulici, na nje obraćala nikakva pažnja.

Poslije korza na dječjem igraštu organizirano je zabavno dječje poslijepodne. Izvidači članovi »Partizana« i planinari na više strana podigli su mnogo šatora.

Na stotinu djece, u prisustvu brojnih roditelja, provodilo je vrijeme u igri, zabavi ili posjećivanju malih stanovnika pod šatorima. Predveče su zapisale logorske vatre, a poslije toga dječaci je prikazano nekoliko filmova. (m)

Povećanje iskorištavanja kapaciteta luka srednje i sjeverne Dalmacije s ostvarenim prometom robe u 1953 i 1957. god. u stvari je orientacionog značaja, jer nisu uzeti u obzir i drugi faktori, koji utječu na određivanje lučkih kapaciteta (neravnomjernost dopremi robe u luku, odnosno otpreme robe iz luke, kvalitet obala i stepen mehanizacije, struktura prometa po vrstama robe, propusna moć željeznice i sl.). Kapacitet operativnih obala nije ključno pitanje tih luka; same obale ne predstavljaju nijego »usko grlo«. Istina, daljom izgradnjom luka treba nastaviti (obale u gradnji dovršiti, a postojeće koje su zastarjele zamijeniti novim), ali uspoređeno s time, postoji rekonstrukcije postojećih željezničkih pruga na more, treba graditi nove pruge odnosno dovršiti pruge u gradnji (Split - Livno - Zenica; Ploče - Sarajevo, Knin - Sibenik, Sibenik - Lozovac - Drniš), jer o tome i zavisi kolika će količina robe biti rentabilno usmjerena i na Sibenik.

Pitanje izvršenja određenih ekonomskih i građevno-tehničkih mjeri luke Sibenik, šibenskog željezničkog čvora predstavlja ključni saobraćajno-ekonomski problem kotara Sibenik i njegovog prosperitetu. Njegov okrug - otoci, obala i zalede, kao i središnji dio Jugoslavije, koji saobraćajno i ekonomski gravitiraju ovoj luci ušli bi u sklop jednog od glavnih naših jadranskih emporiuma.

Dovršenje nove trgovачke luke za međunarodnu saobraćaj Dobrica - Rogać i Crnica, proširenje stare i izgradnja nove Tvornice elektroda i ferolegura, proširenje

vrši remonte i gradnju teretnih putničkih i ribarskih brodova do 500 t; montažu svih vrsta motora, kao i njihov remont do 300 KS i izrađuje sve vrsti čamaca i jedrilica.

Dovršenje nove trgovачke luke za međunarodnu saobraćaj Dobrica - Rogać i Crnica, proširenje stare i izgradnja nove Tvornice elektroda i ferolegura, proširenje

pruge Knin - Split, čime će se radi povećane propusne moći željezničke pruge na potезу Knin - Perković postići veći priliv robe, brže napajanje i odvlačenje vagona, niži eksploracioni troškovi uz veću produktivnost rada i veće ušteće u skraćenju vremena boravka brodova u luci;

IZGRADNJI NOVE ŽELJEZNIČKE PRUGE Knin - Lozovac - Žitnici - Drniš, koja će povezati rudarske bazene zalede sa šibenskom industrijom i novom trgovackom lukom;

POVEĆANJE PROPUSNE MOĆI uskotračne pruge Bradina - Konjic, dok se ne izgradi pruga normalnog kolosijeka Ploče - Sarajevo, jer se prošet bosanskog industrijskog bazena, iako dobrim dijelom gravitira na luku Ploče mora upućivati i u luke Sibenik i Split;

NERAZMJERU KAPACITETA lokalnih industrija i električne energije, što iziskuje rekonstrukciju i pojačanje HE »Manojlovac« i HE »Nova Jaruga« na rijeci Krki radi dobivanja dovoljnih količina elektroenergije za potrebe šibenske industrije;

IZJEDNAČENJU TARIFNIH STAVOVA za transport robe na relaciju Novska - Sibenik sa relacijama Novska - Rijeka i Novska - Split u cilju da robe s gravitacionog područja srednjodalmatinskih luka ne opterećuju Rijeku, već da slijedi svoj prirodnji tok; njen jači priliv ubrzat će i mehanizaciju tih luka.

Kako naše glavne luke, tako i luka Sibenik sa svojim zaledem, primorskim i otočnim područjem, ne služe samo komercijalnim potrebama naših naroda, već one treba da kao ekonomsko-saobraćajne jedinice posluže i drugim državama, koje gravitiraju na naš Jadran. Šibenska luka i šibensko pomorsko okružje odigrat će u tome važnu ekonomsku ulogu i pridonijet će obilan prilog privrednom potencijalu Jugoslavije kao izrazito pomorske zemlje. (L. K.)

(Svršetak)

KADINA GLAVICA BIT CE OSVJETLJENJA

Uskoro će selo Kadina Glavica biti osvjetljeno. Pripreme su u punom toku i mještani aktivno učestvuju u dobrovoljnom radu. Mještani ovog sela složno su rješili mnoga pitanja, pa se treda nadati da će najzad rješiti i ovaj problem.

Uvođenjem svjetla u kuće mještani sela Kadine Glavice učinit će još jedan krupan korak naprijed (MO)

Tvornice glinice i aluminiuma te Tvornice lakiha metala nužno zahtijevaju i što skoriju izgradnju nove željezničke pruge Sibenik - Lozovac - Žitnici - Drniš. Ova pruga kao nadopuna sadašnje pruge Sibenik - Perković (22 km) u pravcu zapada povezujući Šibenik s Drnišem približila bi ne samo boksitsne rudnike dreniškog bazena Sibenkom industrijskom pazenu, već bi sve to kao proizvodnu cijelinu približila i ovoj novoj međunarodnoj trgovackoj luci. Time bi bilo moguće i ekonomično snabdijevanje sironimama tvornica u Lozovcu i Žitnima. Na pr. prijevoz boksa iz rudnika Velušić do ovih tvornica vrši se kamionima do željezničke stanice Drniš, a odavle vagoni u Šibenik šteće snažno poskupljivati proizvodnju. Od Tvornice do ovog rudnika ima 12 kilometara, a dnevno se preveze kamionima 300 - 400 t boksa, uključujući i srednjodalmatinskih luka u Žitnima. Izgradnja ove nove željezničke pruge je ekonomski opravdana kako za šibensku industriju, a tako i za razvoj turizma jer bi prolazila predjelom slavonije Krke podno Lozovca.

Kako sadašnji promet šibenske luke iznosi 56,9 posto njene propusne moći (za 1957. god. propusna moć je iznosi 1.203.000 t, a promet robe 685.667 t), to će porast prometa robe u odnosu na propusnu moć postići k

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

Koncerti Muzičke škole

U čast Dana mladosti Muzička škola priređuje večeri 25. i 28. maja 1960. u Foyer-u Narodnog kazališta dva vokalno-instrumentalna koncerta.

U izvedbi koncertnih programa sudjeluju: školski pionirski i mješoviti pjevački zborovi, te školski orkestar; zatim odjeljenja klavira, violine, violoncela, flau- te, klarinete, te solo pjevanja.

Početak koncerta u 20 sati.

film

Deveti krug

DOMAĆI FILM. REŽIJA: FRANC ŠTIGLIC

Monstruozni progoni Židova, koje su nacisti preko kvislina provodili i u okupiranim zemljama, prouzrokovali su tisuće i tisuće tragedija, od kojih je svaka možda u stanju da dade materijal za jednu potresnu priču, od koje će se čovjeku ježiti koža i uzbuditi ga do maksimuma. Jedna od njih je i ova. Nosioci tragedije su mladi par, Romeo i Julija nacističke ere krvavog rasističkog orgijanja. Već činjenica što nas je ovaj film reprezentirao u Cannesu pretpostavlja postojanje izvjesnih kvaliteta. I one su zaista tu, iako možda više u pojedinostima nego u cjelini. Jer kad bi film od početka posjedovao snagu posljednjeg dijela, mogao bi se bez ikakve rezerve smatrati našim najboljim filmom. Ovakvo su to samo njegovi pojedini kadrovi (igra s prstima u marketu parka, prizor solidariziranja studenata s Židovima u dvorištu fakulteta, gotovo čitav zadnji dio, a naročito završna scena), koji su puni i lirike i dramatične i s kojima se Franc Štiglic, poslije neuspjeli »Vize zla«, bogato otkupio. Međutim, moramo spomenuti da su za snažan i potresan utisak, koji je na nas ostavio film uvelike zasluzni glumci, koji su svojom mladošću, svjetzinom, prirodnosću i spontanostu, još neopterećeni bilo kakvim teatarskim normama, potresnost samog filma doveli do onog stepena. Naročito Dušica Zegarac, čije ostvarenje spada među najljepše doživljaje, koje nam je dosad pružio naš film.

Hrabi i smjeli

AMERIČKI FILM: REŽIJA: LEWIS R. FOSTER

Izgleda da Amerikanci u svojim ratnim filmovima upravo insistiraju na raščlanjivanju psihe pojedinih boraca, koje stavljuju u centar, tražeći u njih elemente, koji bi opravdavali hrabrost ili kukačluk. Sjetimo se samo »Pijeska Iwo Jime« i uporedimo ga s ovim filmom pa ćemo lako

— b —

od srijede do srijede

u njima naći zajedničkih crta Narednika, koji pod maskom krutosti i poštovanja vojničke discipline krije veliku osjećajnost, i vojnika, koji se u početku skanjiva da puca u neprijatelja, a na kraju izvrši neustrašivi podvig, nalazimo u jednom i drugom filmu. Protiv ovakvog načina tretiranja ratne tematike ne bismo imali ništa protiv, kad ne bi, kao u »Hrabrima i smjelima«, obrada likova bila pomalo površna, te na taj način i nijihovi postupci bili nedovoljno motivirani i to kod sva tri glavna lica. Režijski je, međutim, film potpuno u stilu dosadašnjih vrijednosti ovakvih filmova, a neke scene, sjetimo se samo one s kockanjem, prilično premašuju prosjek. Interesantan je bio ponovni susret s Mickyjem Rooneyjem, koji nam se poslje više godina pokazao upravo onakav kakvog smo zadržali u sjećanju.

Zabranjena planeta

AMERIČKI FILM: REŽIJA: FRED MCLEOD WILCOX

Fantazija stvaraoca ovog naučno-fantastičnog filma odvelela nas je u 2.200 godinu, kada ljudi već putuju po svemiru i spuštaju se na bilo koju planetu. Razvoj savremene nauke daje sasvim realnu bazu za ovakvu igru maštice. Međutim, ono što naši svemirski putnici doživljavaju na planeti Alter-4 daleko prelazi snone i najveće naučnika. Civilizacija na ovoj planeti je dostigla fantastični domet već prije 2000 vječeka, kada njenog stanovaštva jednostavno nestaje, a ubijeno je vlastitom potvješću. Ovo ubijanje potvješću je ujedno i kulminacija čitave fantastike ovog filma. Projekta teorija o potvjeti potencirana je do krajnosti, ona dobiva konkretnе oblike, fizičku snagu, koja ubija. Film je svakako zanimljiv, pojedine scene su vrlo spektakularne, ali je ipak u nekim svojim dijelovima pomalo monotón, kao da mašti stvaraoca na momente ponestajalo daha. Ovo naročito u ljubavnim scenama, koje su prilično deplasirane u onakvom okviru.

— b —

Pred vratima Drugog festivala djeteta

Na programu su kompozicije: Antonića, Bartoka, Berse, Blodeka, Cajkovskog, Diabelli-a, Drdla, Francoeur-a, Gotovca, Gounouda, Händela, Magdalenića, Mendelssohna, Mokranjca, Pozaića, Regera, Scarlattia, Svešnikova, Šlika, Chopina, Schuberta, Schumannova, Tajićevića, Zubera i Žganeca.

Početak koncerta u 20 sati.

Nakon što je prije dvije godine (19. VII. do 29. VII. 1958.) u Šibeniku održan Prvi festival djeteta, evo se nalazimo pred drugim. Zahvaljujući naporima NO općine, a uz pomoć Sekretarijata za prosvjetu i kulturu Saveznog izvršnog vijeća, te Savjeta za nauku i kulturu NR Hrvatske, stvorili su se uvjeti za održavanje Drugog festivala djeteta. Prema zaključcima za festival, donesenim prije dvije godine, Drugi festival djeteta održava se također u Šibeniku, jer je Šibenik, van svake diskusije proglašen najpogodnijim mjestom za ovu vrstu manifestacija.

Tim povodom ovih je dana održan u Zagrebu proširen sastanak sekretarijata festivala, na kojem su članovi odbora za program, osvrnući se na ranija istraživačka, iznijeli načrt programa, priredba i manifestacija u ovoj godini. Svaka točka programa bilo da se odnosi na priredbe ili izložbe, bilo na studijski ili atraktivni dio — opširno je objašnjena po smislu i funkciju i to u načinu izvođenja.

Pri stvaranju ovogodišnjeg programa pošlo se s gledišta da logični proces daljeg razvitka estetske afirmacije... leži u vježbanju umjetnosti ne kao izuzetne nadarenosti i izuzetnog doživljaja, već kao sveobuhvatne stvarnosti svakog čovjeka».

Program festivala obuhvaća niz temu, koje će obradivati stvaralaštvo djeteta, te stvaranje odraslih za djecu. Kod toga se ne zaustavlja samo na »umjetničkim« manifestacijama, već na sve ono što ima uticaj na estetski doživljaj djeteta. Tako, na ovom festivalu dat će se naročito značenje temi vrednovanja industrijskih proizvoda, koja će se ostvarivati izložbom idejnih projekata predmeta dnevne upotrebe djeteta, smotrom industrijskih ostvarenja na ovom planu, te radnim kontaktom predstavnika industrije, likovnih umjetnika primjenjenih umjetnosti i pedagoga u okvirima jednog savjetovanja. Ili, na primjer, program je da značajno mjesto u temi zajednica prenosi estetskom odgoju djece, imajući u vidu na prvom mjestu ulogu stambene zajednice, pa i

komune, u usmjeravanju i stvaranju uvjeta za pravilan estetski odgoj djeteta od prvog njegovog dodira s vanjskim svijetom kroz igru i drugi život onih kojih rastu.

S druge strane to ne znači zanemarivanje nekih predmeta na području estetskog odgoja, koji su se afirmirali već na prvom festivalu. Tako i ovoga puta možemo očekivati nastupe prominentnih kazališnih kuća koje su dale u posljednje vrijeme najbolja ostvarenja za djecu. Isto tako, predviđa se niz izložbi i smotra, među kojima će neke afirmirati naše lokalne vrijednosti, a druge će imati i opće jugo-

slavensko značenje. Naravno, da im se dodjeliti, kao i svojim elemenom koji će unijeti u funkciju koju joj je program odredio.

Jednom riječi, sve je predviđeno — od spektakularne svečanoosti festivala, koja će se razvijati na relaciji Vijećnica — Subićevac — Kaštel i kojom prilikom će se na nov način oživjeti neke stare gradske i dalmatinske tradicije, pa do završnih svečanosti oproštaja i vatrometa — da kroz osam dana festivala bude sve, staro i mlado u festivalskom radošću, a u kojem će se obaviti jedna veoma ozbiljna društvena obaveza prema odgoju pokoljenja koje dolazi.

— Č —

Izložba geografskih karata

Prve su se karte izradivale prije blizu — od oka — pa čak i po kazivanju. Kasnije je kartografija svoje podatke bazirala na mjerjenjima, koja postepeno zauzimaju sve veću točnost, a posebno od onda od kada se velike površine mjeru posredstvom trijangularne mreže i detaljnog izmjerenja.

Kako se pojedino područje ili naselje razvijalo kroz stoljeća, tako i način na koji se dade uočiti putem karata. Načelost takvih je karata vrlo malo, a i one sačuvane su loši i površni. Današnje geografske, topografske i pomorske karate radene su savremenim metodama i pomagalima daju vrlo točnu predstavu terena i u njihovu pomoć možemo ustanoviti svaki potrebiti dodatak.

Društvo inženjera i tehničara u Šibeniku uspijelo je nabaviti nekoliko starih i novijih karata, crteža i panoramskih snimaka Šibenika, Drniša i Knina, kojima je željelo prikazati razvoj kartografije kroz stoljeća.

Izložba sadrži uglavnom slijedeće eksponate:

Jednu kopiju iz XVII. st. prve karte kojom je prikazana naša obala, tzv. Ptolemejeva karta, a

koja je bila izrađena od Ptolomeja Aleksandrijskog (138—180 naše ere), koji se smatra ocem kartografije. Promatrajući je dobjemo odmah utisak kakve su izgledale te prve karte, koje su vjerojatno radene po pričanju pomoraca i trgovaca. Tu je izložena i jedna karta iz Orteliusa — ovog atlasa iz XVI. st. na kojoj je još uvijek naša obala znatno karikirana i netočna, te osam raznih karata iz XVII. i XVIII.

st. jadranske obale i južnoslovenskih zemalja, koje postepeno sve vjernije i točnije prikazuju izmijenjene mreže i detaljnije izmjere.

Izloženo je također četraest foto-kopije panoramskih i topografskih snimaka, rađenih u XVI. i XVII. st. a uzetih iz atlase-priručnika, koje su izradili G. Camotio i V. Coronelli. Ovi priručnici sadrže razne snimke naselja, područja, otoka i utvrda duž čitave jadranske obale. Za V. Coronellia se zna da je bio jedan izložbeni mletački kartograf svoga vremena.

Na tim snimcima vidimo kako je izgledao Šibenik prije tri stotine i više godina, a isto tako Knin, Drniš i Skradin. Iako su ovi rađeni površno i na brzinu, a razni detalji vjerojatno i po sjećanju, pokazuju nam ipak kolike su promjene od tada do danas nastale i kako su nekad ta mesta izgledala.

Dvije karte Šibenika i Knina, tzv. Vendraminove karte iz 1700. pokazuju prilično detaljno i točno na području, podjeju i teritoriju pojedinih sela komunikacione veze i dr., a u posebnim tabelama donesenim su brojčano demografski i drugi podaci, koji su kao pokazatelji iz tog vremena vrlo interesantni.

Početkom prošlog stoljeća započeto je sistematsko snimanje Dalmacije za potrebe katastra. To je snimanje bilo zasnovano na trigonometrijskoj mreži s ishodištem u Beču. Jedna stara karta iz tog vremena pokazuje kako je bila razvijena trig. mreža viših redova, a prvi original

pruži mogućnost da se izgradi stepenište kroz dvostruki gradski bedem od Kaštela do Doca, tada će postojati idealan slijed kroz isto tako stare, ali još uvijek dobro uščavane gradske bedeme.

Tako će grad sa Kaštelom dobiti konačno rješenje ljetne pozornice, a ujedno i jedinstveni objekat u samom gradu, koji će mu uvijek pružiti mjesto ugodenog odmora i zabave.

Br.

Sa Prvog festivala djeteta

Gradska tvrđava Kaštel

Prošlo je gotovo šesdeset godina od kada je građanstvu bio zabranjen pristup na gradsku tvrđavu »Kaštel«. Danas je već malo broj onih koji znaju kako izgleda unutrašnjost te stare tvrđave, kakav se pogled s njeneh kula i bedema pruža na gradske krovove i neposrednu okolicu, a tako je isto malo broj onih kojima je poznata njena povijest.

Tvrđava nekada zvana sv. Mihovil, pa kasnije sv. Ana u narodu je bila uglavnom poznata pod nazivom »Kaštel«. Njegova je povijest neposredno povezana sa

postojanjem i osnivanjem grada. Mlečani nikada sa simpatijama nisu gledali na utvrđene grada već na istočnim obalama Jadrana, pa tako ni na Šibenik i njegov Kaštel. Stoga je tvrđava bila rušena po Mlečanima u nekoliko navrata. Najprije 1117. od strane dužda Ordela Faliera, da bi ga nešto kasnije obnovili izbjeglice iz isto tako porušenog Biogradu n.m. Vojskovođa Víctor Pisano ponovo ga ruši i spaljuje 1378. i po treći put 1412. godine, da bi ga gradani radi svojeg osiguranja odmah obnavljali.

Drugi put, isto tako u noći između 21. na 22. VIII. 1752. za ljetnjeg nevremena udario je grom izravno u tvrđavu barutu, zbog čega je došlo do eksplozije, koja je raznijela velik dio tvrđave a posebno gotovo sve tri južne kule koje su služile za stanovanje. Kamenje je bilo odbačeno sve do mora, te je znatan broj kuća u Docu i na Gorici stradao od silnog kamenja. Kaštel je bio znatno oštećen i, makar se temeljito obnovio, za gradanstvo nepristupačan.

Rješavajući problem ljetne pozornice i kina, a i sam razvoj turizma nametao je potrebu i-sprážnjenja Kaštela. Njena je unutrašnjost sa svojom površinom od oko 1300 m² predviđena za ljetne priredbe. Potrebna sjedišta izgradila bi se u etapama, najprije za oko 800 sjedišta, a kasnije amfiteatralno izgrađenim tribinama predviđeno je da u kupno bude do 1500 mesta. Prostor među vanjskim i unutrašnjim bedemom ostao bi slobodan sa sjedištima i sa stolovima za buffet. Semaforška stаницa ostala bi i dalje, dok bi pristup na tri

severne kule bio slobadan s tim, da je potrebitno izgraditi stepenište za pristup na iste sa zapadne strane, gdje je nekada stepenište i postojalo.

Prilazi tvrđavi su mogući s Gorice putem koji ide do groblja,

iz Varoša pored Vatrogasnog doma i poliklinike, a isto tako i sa strane Doca, nešto strmijim putem kroz porušeni bedem. Te će

putevi dakako trebatи s vremenom urediti. Kada se jednom

prilazi tvrđavi su mogući s Gorice putem koji ide do groblja,

iz Varoša pored Vatrogasnog doma i poliklinike, a isto tako i sa strane Doca, nešto strmijim putem kroz porušeni bedem. Te će

putevi dakako trebatи s vremenom urediti. Kada se jednom

prilazi tvrđavi su mogući s Gorice putem koji ide do groblja,

iz Varoša pored Vatrogasnog doma i poliklinike, a isto tako i sa strane Doca, nešto strmijim putem kroz porušeni bedem. Te će

putevi dakako trebatи s vremenom urediti. Kada se jednom

prilazi tvrđavi su mogući s Gorice putem koji ide do groblja,

iz Varoša pored Vatrogasnog doma i poliklinike, a isto tako i sa strane Doca, neš

gradske vijesti

Skupština Društva inženjera i tehničara Zapaženi rezultati

SIBENIK KROZ TJEDAN

KINEMATOGRAFI

TESLA: premjera američkog cinemaskop filma u boji — ZABRANJENA PLANETA — (do 27. V.)

Premjera engleskog filma — OPERACIJA AMSTERDAM — (28. V. — 1. VI.)

APRILA: premjera američkog filma u boji — TROJE ŽESTOKIH — (do 29. V.)

Premjera francuskog filma — TI OTROVE — (30. V. — 3. VI.)

SLOBODA: premjera jugoslavensko - češkog filma — ZVJEZDA PUTUJE NA JUG — (do 29. V.)

Premjera argentinskog filma — DVODESET BEZ SUNCA — (1. - 6. VI.)

DEŽURNE LJEKARNE

o 27. V. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

d 28. V. — 3. VI. — I. narodna

— Ulica Božidara Petranovića.

MATIČNI URED

ROĐENI

Dragan, sin Ante i Ljubinka Črnčević; Snježana kći Dane i lavke Pivac; Ljiljana, kći Marga i Anice Milić; Vinka, kći Anice i Josice Deković; Radislav, in Mile i Janje Rak; Marina, kći Roka i Blaženke Zanze; Josko, sin Jose i Nedjelje Jurić; Ivana, kći Nikole i Zorke Erceg; Branka, kći Nikole i Nevene Travica; Jolanda, kći Caslava Danice Jovanović; Mladen, sin Ilate i Marije Ivanović; Gordana, kći Martina i Marije Živković; Nebojša, sin Dušana i Zorke Tarabuva; Branika, kći Ivana i Marije Grbešić; Edi, sin Ante i neve Lovreškov; Orhdejka, kći rečka i Meri Martinović; Ivica, in Branka i Stane Slavica; Ivana, kći Zoravka i Rajne Grozanić; Darko, sin Vinka i Milke aleta-Car; Zoran, sin Alemke Farenčić; Nataša, kći Zvonimira Vjere Zec; Marija, kći Ivana i ele Kulušić; Rozana, kći Valterja Mirjane Lučev; Goran, sin Ivana i Milenke Črnica; Divna, kći Ivana i Milene Paić; Dragana, sin Sofije Korać; Rada, kći Rade i Franice Pavić; Miroslav, sin Marka i Milke Peškarić; Ljadenka, kći Božidar i Ljubice Šavić; Ante, sin Paška i Ankice Iakovljević; Tonči, sin Nikole i omice Strikoma; i Suzana, kći Iakovka i Nediljke Buric.

Davor, sin Tome i Antice Jurčić; Omer, sin Salima i Silvere Mehadić; Ljubica, kći Ante Marije Gaćina; Tatjana, kći Miladina i Milke Milovac; Majka, kći Jerka i Zilhe Perković; Ivo, sin Danila i Anke Relja; Štefka, sin Ante i Marije Salaušun; Lenka, sin Nike i Marije Antolos; Lovorka, kći Pavla i Štefka; Popović; Željka, kći Štefka i Marije Gulam; Marina, in Ante i Milice Rodin; Divna, in Nikole i Marije Aleksić; Milivoj, sin Milana i Evice Veleglašić; Olga, kći Šime i Marice Pice; Ante, sin Ante i Katarine Šupljija; Zdravko, sin Dragosav; i Milice Skočić; Anita, kći Štefka i Ande Bara; Bore, sin Štefka i Tone Slavica; Dinko, in Ante i Vjekoslave Škrabić; Štefka, sin Marka i Marte Aužić; Joško, sin Jose i Stane Čeko; Miran, sin Branka i Vinke Lašić; Ante, sin Nikole i Marije Črnčević; Šime, sin Jere i Tone Oraštan; Ana, kći Nikole i Matije Črnčević; Olga, kći Zvonimira Vasilije Eral; Asja, kći Marka Vjere Rupić; Eduard, sin Marka i Milene Gulin i Marija, in Stjepana i Mare Andelić.

VJENČANI

Kranjc Marijan, oficir JNA — dolšek Doroteja, službenik; Trović Dušan, službenik — Kočadina, med. sestra; Bogdanović Štefka, stolar — Burazer Špirić Štefka, domaćica; Maksimović Lazar — zemljoradnik — Badžim Miladinović; Ležaja Paško, radnik — Antolos Milka, domaćica Malenica, Frane, radnik — Štefka, Štefka, radnica.

Saračević Galib, brikač — Bočić Nevenka rođena Reljano, radnica i Pašara Bare, radnik — Alić Zvonka, domaćica.

Nedovoljna aktivnost stručnih sekcija i odsustvo većeg broja članstva u rješavanju aktualnih problema, bili su centralna pitanja o kojima se raspravljalo na IX. godišnjoj skupštini Društva inženjera i tehničara. Skupštini su, osim delegata, prisustvovali Nižica Zenić, predsjednik Općinskog odbora SSRN, Miro Kuhać, potpredsjednik NO kotara i prof. Ivo Livaković, koji je u ime NO-a općine pozdravio skupštinu.

U izvještaju diskusiji i pored zapaženih uspjeha postignutih na polju komunalne problematike, istaknuto je da Društvo nije uspjelo okupiti cijelokupno članstvo u rješavanju tekućih zadataka, a isto tako nikakav napredak nije učinjen u aktiviranju rada stručnih sekcija. Ipak članovi upravnog odbora temeljito su zahvatili neke probleme komunalnog značenja, davši za to određena rješenja koja su bila prihvjeta. Veoma je pohvalna činjenica što je baš ovo Društvo bilo inicijator sazivanja mnogih savjetovanja i skupova na kojima su razmotrena pitanja izgradnje Jadranske magistrale i rasprava oko gradnje električne centrale na Krki. Velik dio posla sa doista uspjeha ono je obavilo prilikom savjetovanja o primjeni aluminija u gradevinarstvu, a kojem je sudjelovalo više od 80 stručnjaka iz cijele zemlje. S druge strane ovdje nije bio slučaj, da je na razni stručni savjetovanja izvan grada Društvo delegiralo svoje članove uz materijalnu pomoć lokalnih privrednih poduzeća. Razlog za to u glavnom leži u neaktivnosti većeg broja članstva, koji baš u ovom Društvu ne vide stručnu organizaciju koja je jedina sposobna da pridigne njihovu daljnju učinkovitost. Osim gradevnog poduzeća »Rad« i Tvornice elektroda i ferolegura, ostale privredne organizacije nisu pružale nikakvu podršku ovom Društvu. Ovdje su kritici podvrgnuti naročito članovi DIT-a, koji djeluju u TLM »Boris Kidrić«, kao i u još nekim većim poduzećima.

Prema riječima potpredsjednika NO-a kotara Mira Kuhača, dosadašnja afirmacija društva više je dolazila do izražaja u Šibeniku, a manje na ostalom teritoriju. U ponedjeljak 23. ovog mjeseca predsjednik NO-a šibenske općine Petar Rončević primio je nogometnu ekipu »Pordenone« iz istoimenog grada, koja je gostovala u Šibeniku. Prijemu su, posred članova vodstva talijanske ekipa, prisustvovali i igrači »Šibenika«. Za vrijeme prijema izmjenjeni su darovi. Na slapovima Krke gostima iz Italije bio je posebno nakon izgradnje Jadran-danske magistrale, postoji mogućnost osnivanja turističkog bivora u čijem okviru bi djelovala receptivna i vodička služba, zatim prodaja uspomena i dr. Raznovišće.

TALIJANSKI NOGOMETASI NA PRIJEMU KOD PREDSEDNIKA OPĆINE

U ponedjeljak 23. ovog mjeseca predsjednik NO-a šibenske općine Petar Rončević primio je nogometnu ekipu »Pordenone« iz istoimenog grada, koja je gostovala u Šibeniku. Prijemu su, posred članova vodstva talijanske ekipa, prisustvovali i igrači »Šibenika«. Za vrijeme prijema izmjenjeni su darovi. Na slapovima Krke gostima iz Italije bio je posebno nakon izgradnje Jadran-danske magistrale, postoji mogućnost osnivanja turističkog bivora u čijem okviru bi djelovala receptivna i vodička služba, zatim prodaja uspomena i dr. Raznovišće.

KOMUNALNI RAĐOVI

RADOVI NA GRADNJI LJETNE POZORNICE, kćer se devojčice u unutrašnjosti trvdave iznad gradskog groblja, uskoro će započeti. Pored osiguranja izvjesnih materijalnih sredstava, u dobrovoljnim radovima sudjelovat će omladina i građani, te pripadnici JNA. Prve priredbe na ovoj ljetnoj pozornici očekuju se već ove sezone.

SREDSTVIMA OD DESET MILIJUNA DINARA započet će radovi na uređenju ulica u predjelu Mandalina, Crnica i Draga. Uz pomoć JNA asfaltirat će se i cesta, koja od Gimnazije vođi do stadiona »Rade Končar«.

Dokle će ovako?

Ima više od 2-3 mjeseca od kada radnici (mesari) Gradske klaonice bacaju u more razne otapake koji dopiru čak do »Šipada«. Nije ovo potrebno naglašavati što sve donose ovakvi predmeti, pogotovo sada kad se uzduž obale »Šipada« pojavljuje sve veći broj kupača.

O svemu ovome obavješteni su odgovarajući faktori. Međutim, rezultati su negativni. Nije ovo samo moj protest, već čitavog radnog kolektiva »Šipada« u Šibeniku.

Ivo Dodig

UMRLI

Jušić Ivanac rod. Bulat, stara 84 god.; Vasić Savka rod. Babić, stara 29 god.; Mušić Šinka rod. Mirković, stara 57 god.; Niko Jurković p. Mije, star 69 god.; Ercegović Tade, star 60 god.; Kronja Marica, stara 68 god.; Kata Travčić, stara 64 god. i Ležaja Štefka, stara 46 god.

Travčić Kata rođena Galic, stara 65 godina; Kronja Margarita rođena Rakić, stara 67 godina; Ercegović Tade, pok. Ivana, star 63 godine; Antunović Olivera rođena Antunović, stara 63 godine; Bešević Dušanka Petrova, stara 20 godina; Ležaj Štefka rođena Željka, stara 45 godina i Periša-Jurković Dunko pok. Nikole, star 61 godinu.

SMOTRA MLADIH

Frije nekoliko dana, kada je kroz Šibeniku prolazila Štefeta mladosti, ulicama je plamito proljeće. Dan topao i vedar. Uzbudjenje je još povećalo vrućinu. Trotoari i ulice »Vi. Nazora«, Poljana i obližnji prostor, bili su načićani na smijanim licima. Svi su nestrijepljivo očekivali nosioce štafete palice. Oni pozadi i maleni, podižu se na prste i proveruju među glavama. Svetlja odjeća i bijele kape sa crvenom zvijezdom, razbijale su zelenu monotoniju parka. Te slobode nije bilo nastave. Na stotine mladića djevojaka hohrilo je zbornom mjestu, ne samo daka, već omladine i iz tvornica i ustanovama. Radost se osjećala i na licima starijih. Ovi ih dani pomladuju, jer mnogi od njih sa zanimanjem učestvuju u ovoj manifestaciji.

jedan radnik, nekadašnji sporataš, koji je prešao četvrtdesetu godinu, nosio je palicu. Pratile su ga dvije djevojke i molile: »Polaže trči J. Nemamo kondicije kao ti!« Kad je stigla glavna štafeta, sve je krenulo k Poljani. Na

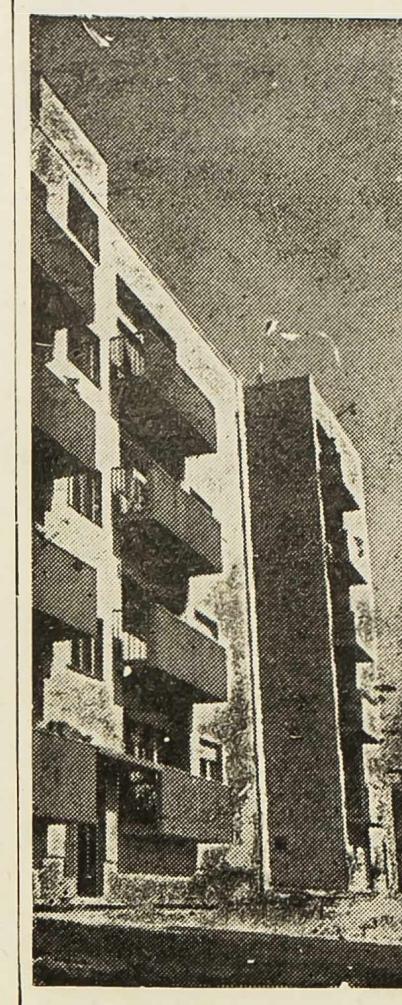
tribinu kazališta uspjeli su se nosioci štafete. Pored ostalih rukovodilica, tu je stajao i dr. Ivan Ribar. Mnogi su iz te razdragane mladeži, s poštovanjem gledali čovjeka, čiji je sin Lola, postao legendaran u svesti mlade generacije.

Šibenik je postao »luka radošt«, koji je mnogo podsjećao na dane »Festivala djeteta«. I poslijе, kada se svjet razišao i pred kazališta, ulicama su točne grupe omladincata. Dan, ovači i mnogi drugi bili su pred njima. To je pokazivala njihova mladenačka bezbrižnost i življnost. U ovim zgodama, zavratno, svatko osjeća nešto, što se običnim danom ne može u čovjeku pojaviti. Neka ushićenost i vedrina kovitili su građane.

25. maja naš grad će opet oživjeti. Tada će biti glavna smotra mladih. Održat će se kulturne priredbe i sportska takmičenja. Titov rođendan dolazi baš u maju, kada sve cvjeti i bukti i to unosi još više draži u ovu manifestaciju mladosti.

Opisovatelj

Naši stanovi

brodograditelji. Pred godinu dana brodogradilišni radnici remontnog zavoda »Velimir Škorpić« osnovali su stambenu zadrugu »Pionir«, u koju se učlanilo 65 članova kolektiva. Prionuli su odmah poslu i konture moderne stambene petrokatnice sa 66 stanova, sa staklenim pročeljima prema istoku i zapadu s pogledom na luku i more već su gotove.

Trskom su već napravljeni zidovi budućih stanova, u zidovima je ugrađena instalacija, a sada se ugrađuju okviri za prozore. Bit će to lijepi dvostrani stanovi. Jer, u njih je ugrađena hrabrost i samoodržanje. Tu će biti 56 stanova za zadruge, a 10 za poduzeće »Lavčević«, koje izdaje građevinske radove. Zgrada će po predračunu koštati 104 milijuna dinara. Zadrugari će dati besplatno stručne obrtničke radove. Ostalo će dati zajednica poduzeće »Lavčević« za svoj dio. Zgrada će biti gotova u studenom ove godine.

Pre 700 vrata moramo napraviti. Koliko još prozora? 75 posto pročelja zgrade oni će zauzimati... 104 kubika drva treba obraditi! — kaže nam poslovod Zlatko Kuzmanić. Stolarske i limarske radove izvode sami. Stolarska poduzeća u gradu nisu vjerovala, da će to moći i znati da izrade. Premalo imaju i stolara, pa su morali i metalce »prekvalificirati« i snalaziti se, jer im brodoremontna stolarska radio-nica nije opremljena strojevima za građevnu...

Neke strojeve su svojim rukama konstruirali i izradili, da posao brže odmjeće. Na svakoj stoli stavili i zaštitni znak s imenom svoje zadruge »Pionir«. Svakog dana od 7 do 14 sati mogu se vidjeti zadružari kako grade svoju zgradu. Neke strojeve su svojim rukama konstruirali i izradili, da posao brže odmjeće. Na svakoj stoli stavili i zaštitni znak s imenom svoje zadruge »Pionir«. Svakog dana od 7 do 14 sati mogu se vidjeti zadružari kako grade svoju zgradu — jednu od najvećih dosada u Šibeniku. I zato se oni još duge učestvovat će i u Narodni odbor Šibenske općine. Dnevni kapacitet obroka u tom objektu iznosi 100, a ukupan broj ležajeva 32.

VII. godišnjoj skupštini šibenskog Turističkog društva, koja je održana u prostorijama Društva doma, prisustvovali su predstavnici Turističkog saveza kotara, SSRN i narodne vlasti. U izvještaju tajnika dra. Antona Smolčića sumirani su rezultati postignuti na planu razvoja turističke djelatnosti u proteklom godinu. Ovo područje, istaknuto je da je u izvještaju još uvijek imao transitni karakter. Broj članstva raspiano je porastao. Od 500 na 750 — dobri dijeljim iz redova omladine. Društvo je mnogo porađalo na afirmaciji ovog područja, pa je dalo izraditi turistički plakat u tiražu od 5000 primjeraka. Sa većim razvojem turizma, posebno nakon izgradnje Jadran-danske magistrale, postoji mogućnost osnivanja turističkog bivora u čijem okviru bi djelovala receptivna i vodička služba, zatim prodaja uspomena i dr. Raznovišće.

Odobren zajam za gradnju restorana na Krki

Jugoslavenska investiciona banka odobrila je nedavno zajam u visini od 19 milijuna dinara za gradnju restorana na slapovima Krke, te za potrebe adaptacije dugačkog mlinica. U isto vremenu na planu razvoja turističke djelatnosti u proteklom godinu, posebno nakon izgradnje Jadran-danske magistrale, postoji mogućnost osnivanja turističkog bivora u čijem okviru bi djelovala receptivna i vodička služba, zatim prodaja uspomena i dr. Raznovišće.

ZAHVALA

Povodom smrtni našeg dragog muža i oca

SLAVOMIRA LUČEV pok. ANTE

ovim putem se zahvaljujemo dru. Ivanoviću, dru. Zaninoviću i svim bolničkom osoblju internog odjela u Šibenske bolnice. Nadalje zahvaljujemo medicinskim sestrukama Franciski i Mirjani Sladaković, te svim bolničarima tog odjela zatim pripadnicima JNA i službenicima NO-a kotara koji su se odazvali i dali svoju krv da bi mi spasili život, kao i oni koji su u odsudnim časovima priskočili i pružili prvu pomoć.

Još jednom svima harno zahvaljujemo.

Zvonimir Bumber

Likvidacija zadruga u Dubravi i Prvić-Luci

Na osnovu rješenja NO-a općine Šibenik pristupit će se likvidaciji poljoprivrednih zadruga u Dubravi i Prvić Luci. Likvidaciju se prišlo zbog toga, što zadruga u Dubr

SPORT

SIBENIK PORDENONE (Italija) 2:2 (0:0)

Igra nije zadovoljila

U nedjelju je na stadionu »Rade Končar« odigran prijateljski međunarodni nogometni susret između »Šibenika« i Italijanske ekipе »Pordenone«, drugoplasirane momčadi III. lige. Zgoditke su postigli za »Šibenik« Marenčić u 76. i Zambara u 90. a Lugo i Vuker u 54. i 65. minuti za goste. Pred oko 1200 gledalaca sudio je dobro Belamarić.

SIBENIK: Miloševski, Jelenović, Iljadica, Marenci (Zaja), Šangulin, Tambača, Bašić, Ninčević, Gruica, Bitunjac i Zambara.

Prvenstvo Dalmatinske zone

Završio je prvi dio prvenstva Dalmatinske zone u kojem sudjeluju prvaci splitskog, zadar- skog i šibenskog nogometnog podsaveta »Dalmatinac«, »Zadar« i »Dinara«. Postignut su ovi rezultati: Dinara — Zadar 1:0, Dalmatinac — Dinara 3:2 i Zadar — Dalmatinac 0:2. Naučne izgleda za osvajanje naslova prvak je učinkovit i uspješno igraju u Zadru: Zadar — Dinara.

Tablica

Dalmatinac	2 2 0 0	5:2	4
Dinara	2 1 0 1	3:3	2
Zadar	2 0 0 2	0:3	0

Lugo kod gostiju.
S obzirom na fer igru suču Be- lamarić bio je olakšan zadatak.

U kući bijele loptice

Stolnotenički klub, pored NK »Šibenik«, jedna je od najmasovnijih sportskih organizacija u našem gradu. Ovoj grani sporta pridaje se velika važnost, što je i opravdano, posebno kad se ima na umu, da Šibenik oskuđuje sportskim ustanovama. Iako je stolnotenički klub »Šibenik« relativno mlađa ustanova, kako po godinama postojanja tako i po starosti članova, on je postigao vrlo dobre rezultate. I pošto tako dobrog rada o njemu se vrlo malo zna, iako je on jedina sportska ustanova ove vrste na kotaru. Zato smo odlučili da ga posjetimo i o njegovom radu, uspjesima, problemima i slično napisemo nekoliko riječi.

Cim sam stupio u salu stolnoteničkog kluba bio sam ugodno iznenaden. Oko dvadeset pionira i omladinaca došlo je da i tog poslijepodneva uzme u ruku reket i kao i obično stupio u vatrene okršaje, kao da je prvenstvena borba. Vrijedni su i marljivi mladići. Međutim, nedostatak prostorija, finansijskih sredstava i t. d. ometa ih u radu. Prostorije, u kojima je sada smješteno društvo, potpuno su dotrajale, a ni prostorno ne mogu zadovoljiti. Tako, na primjer, u sali gdje se održavaju treningi, može se smjestiti samo dva stola, što umnogome otežava organizaciju i pionirima da pokažu što umiju i mogu. Sto se tiče finansijskih sredstava, društvo nailazi na razumijevanje kod društveno-političkih organizacija, posebno SSRN kotara, Tvornice lakih metala »Boris Kidrić«, Tvornice a-

luminija u Lozovcu, gradevnog poduzeća »Izgradnjia« i još nekih, koji u granicama svojih mogućnosti dodjeljuju pomoći.

Unatoč problemima klub je opravdavo svoje 9-godišnje postojanje. Već punih 6 godina on je prvak Dalmacije u svim ekipnim kategorijama, a takoder i u pojedinačnim, izuzev podmlatka u zadnje dvije godine. Njegovi članovi već nekoliko godina jurišaju za ulazak u II. saveznu ligu, ali im to nije poslo za rukom, jer bi redovito uvijek zauzimali II. mjesto. Možda u tome nisu uspjeli i zbog relativno mlađih igrača, čija prosječna starost iznosi svega 16 godina, a odvijek je dobro poznato da iškustvo i rutina ponekad pregaze polet mladosti. Ovaj klub je nadalje organizira za građanstvo Šibenika te međunarodna stolnotenička susreta, što do sada, osim NK »Šibenik«, nije uspjelo ni jednom sportskom društvu u gradu. Treba napomenuti da je STK »Šibenik« sa 94 igrača od kojih 16 žena, najmasovnija sportska organizacija u Hrvatskoj, a jedna medu prvima u Jugoslaviji.

Klub će nadalje povodom 10-godišnjice svog osnutka organizirati nekoliko javnih susreta s našim, a možda i stranim istaknutim klubovima, zatim izložbu, raznopravljenu predavanja u školama, za koja će biti angažirani istaknuti sportski radnici iz naše zemlje i t. d. Klub u svojim redovima posjeduje i jednog međunarodnog suca. To je Ante Validžić, koji je već dva puta sudio na međunarodnom prvenstvu Jugoslavije, dok je status međunarodnog suda dobio na prvenstvu Europe u Dortmundu. On je jedan od prvih članova ovog kluba i za njegovo ime vezane su najdraže i najlepše uspomene, i zato ga neki s pravom nazivaju ocenom stolnog tenisa u Šibeniku. On je sam s uspjehom punih 6 godina vodio uprave, čiji su temelji bez sumnje mnogo pridonijeli konsolidiranju nove uprave, izabrane 1958. godine. Za uspješan rad u upravi kluba i ostalim sportskim organizacijama, raznim savezima, počev od Općinskog pa do republičkog i saveznog značaja, drugi Validžić je redovito svake godine dobivao nagrade, dok ga je ove godine Savez sportova kotara odredio, da kao gost prisustvuje Olimpijskim igrama u Rimu. Napustio sam prostorije stolnoteničkog kluba, a mlađi i talentirani tenisači ostali su i dalje »drajfovati« bijelu lopticu.

Mirko Radak

ŠIBENSKI LIST

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Direktor: Marko Jurković

Glavni i odgovorni urednik:

N I K O L A B E G O

Ureduje redakcijski kolegij

Tekući račun: Komunalna ban- ka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Preplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisk: »Stampa« - Šibenik

Riba u našoj ishrani

Posljednjih godina potražnja ribe i ribljih prerađevina raste sve više, kako u inozemstvu, tako i kod nas. Nije ni čudo, kada se zna, da je ona kao životna namirnica prvorazredna, jer je bogata hranjivim probavljivim sastojcima i jer se dade dobro, ukusno i na razne načine konzervirati. Kemijski sastav ribljeg mesa je istovjetan s kemijskim sastavom mesa naših domaćih životinja i peradi tako, da se sadržaj probavljivih bjelančevina u ribljem mesu kreće od 15 do 27%, što u prosjeku morske ribe iznosi 20% a slatkodovne 18%. Masti i ulja sadrži riba od 1 do 30%, zato je i dijelimo s obzirom na procenat masnoće na mršavu i masnu. Mršava riba ima ispod 3% masnoće kao na pr. šaran, pastre, oslić, list i t. d. Pod masnom ribom podrazumijevamo onu, koja ima preko 8% kao na pr. tun, skuša, srđela i t. d. Baš ova razlika u odnosu na masnoću je jedan od glavnih razloga, da se mršava riba u našem organizmu u prosjeku probavi u toku od 2,30, a masna za 3,30 sati. Osobe s osjetljivim želucem i jetrom treba da izbjegavaju u svojoj ishrani masnu ribu dok mršavu ribu mogu uzimati, ali samo kuhanu. U rezimu mršavljenjima treba se hranići mršavom ribom, kuhanom u vodi ili pak prženom na žaru, ali da ista nije priredena sa mašću. Čak i dječa od jedne godine i po starosti mogu se hranići potpuno svježom mršavom kuhanom ribom. Od minerala morska riba sadrži dosta kalijuma, natrijevih klorida, a slatkodovna riba kalijevog fosfata. Ovdje treba istaći i visok procenat joda kod morske ribe, koja ga posjeduje u prosjeku za oko 60–100 puta više od mesa domaćih životinja. Jod ima veliki značaj u pravilnom radu nekih žlijezda našeg organizma (štitnjača).

Riblje meso obiluje vitaminom A i antirahitičnim vitaminom D, dok ih meso domaćih životinja posjeduje u neznatnoj mjeri. Ugljeni hidrati u ribljem mesu su slabu zastupljeni i ne predstavljaju nikakvu hranjivu vrijednost. Zato uz ribu treba jesti hranu, koja obiluje ugljenim hidratima. Radi uspoređenja treba naglasiti da je hranjiva vrijednost ribe približna hranjivosti govedeg mesa, koje sadrži kao i riblje meso 18–20% probavljivih bjelančevina i čiji je kemijski sastav istovjetan s kemijskim sastavom ribljih bjelančevina s tim da riba daje veći broj kalorija, jer se njihova mast i ulje koristi u našem organizmu oko 91%. Svježa riba, soljena, sušena ili u sterilnim konzervama, na različite načine konzervirana nimalo ne mijenja korisne i hranjive sastojke. Ulov morske ribe kod nas u posljednjih 10 godina iznosi u prosjeku oko 1600 vagona, što prema predratnom ulovu iznosi 50% više. Na našem tržištu od morske ribe dolazi uglavnom najviše sitna plava riba: srđela, skuša, lokarda, inčun i bukvica. Tako zvana bijela riba,

DRUŠTVO DTO »PARTIZAN« ŠIBENIK održalo je u čast Dana mladosti društveno takmičenje u »višeboju«. Ono je pobudilo veliku učenika i učenica završila je bez pobjednika: prva sa 9:9, a učenice su postigle rezultat 5:5. U takmičenje je s uspjehom vodio Petar Grabić.

Za održavanje ovog sportskog susreta između susjednih škola iz Krhine i Drniša najviše zasluga imaju kninska nastavnica fizičkog odgoja Vjera Pozdire i Josko Bučan iz Drniša. (c)

SPORTSKO TAKMIČENJE OSNOVNIH ŠKOLA U ĐEVRSKOJ I BRIBIRSKE MOSTINE

U okviru proslave Dana mladosti učenici osnovnih škola Đevarske i Bribiriske Mostine održali su takmičenje u malom rukometu i odbjoci.

Postignuti su dobri rezultati, naročito u skokovima i vježbama na spravama. U malom rukometu DTO »Partizan« Šibenik pobedio je ekipu »Partizana« iz Mandaline sa 7:3. (N)

SPORTSKO TAKMIČENJE OSNOVNIH ŠKOLA U ĐEVRSKOJ I BRIBIRSKE MOSTINE

Na Bribirskim Mostinama su učenici domaće ekippe pobijedili u odbjocu sa 2:0 (15:13, 15:9), i u malom rukometu za muške 12:3. Uzvratni susret u Đevarske završio je neriješeno 1:1. Domaći su ponovno pobijedili u malom rukometu za muškarce sa rezultatom 10:6, a gosti u malom rukometu za ženske sa 5:4. Najbolji igrači na takmičenju bili su Brajković i Maretić u odbjocu, a Gnjidić, Pokrajac Bura i Biješić kod muških, te Manojlović, Korda, Bijelić i Sušić kod ženskih u malom rukometu.

Na Bribirskim Mostinama su učenici domaće ekippe pobijedili u odbjocu sa 2:0 (15:13, 15:9), i u malom rukometu za muškarce sa rezultatom 10:6, a gosti u malom rukometu za ženske sa 5:4. Najbolji igrači na takmičenju bili su Brajković i Maretić u odbjocu, a Gnjidić, Pokrajac Bura i Biješić kod muških, te Manojlović, Korda, Bijelić i Sušić kod ženskih u malom rukometu.

U čast Dana mladosti na Bribirskim Mostinama održat će se četveromeđučinsko takmičenje osnovnih škola Čiste Male, Đevarska, Lišana i Bribirskih Mostina. (AB)

U čast Dana mladosti odigrana je u Skradinu prijateljska nogometna utakmica između jedravčkog »Borca« i domaćeg »Šoka«. Prisustvovalo je oko 400 gledalaca. Domačin je bio bolji od gostiju, te je zasluzeno pobjedio s rezultatom od 5:3 (3:2). S velikim zanimanjem očekuje se uzvratni susret u Jadrtovcu. (J.P.)

AKTIVNOST ZLARINSKIH SPORTAŠA

Sportsko društvo »Mornar« u Zlarinu, koje broji oko 80 članova većinom omladine, jedino je vaterpolo, te dilektantska sekcija i turnir u sportskom polju. U njemu aktivno rade ove sekcije: nogomet, odbojka, stolni tenis i vaterpolo, te dilektantska sekcija i zabavni orkestar.

Uređuje se nogometno igralište, koje je dosad bilo prilično zapušteno.

Dilektantska grupa koja je već ove godine dala nekoliko priredbi, upravo sada uvježbava pod rukovodstvom Ante Miškova Budakovića komediju »Klupko«.

Veliki broj članova ovog društva učestvuje na radnim akcijama, koje organizira SSRN. (VK)

»SINDIKALAC« VODI U NOGOMETU

U III. kolu Radničkih sportskih igara u Kninu postignuti su ovi rezultati:

TVK — Borac 4:1 Željezničar — Jedinstvo 1:1, Borac — Sindikalac 1:4, Sloga — TVK 0:1, Jedinstvo — Proleter 6:3.

Sindikalac	3	2	1	0	9:3	5
TKV	3	2	1	0	7:3	5
Jedinstvo	3	1	2	0	9:6	4
Željezničar	3	0	2	1	4:6	2
Dinara II.	3	0	2	1	5:6	2
Proleter	2	1	0	1	5:7	2
Borac	3	1	0	2	5:9	2
Sloga	2	0	0	2	0:4	0

DINARA — REPREZENTACIJA RSI 2:2

Na igralištu »Dinare« prošle nedjelje odigrana je nogometna utakmica između »Dinare« i reprezentacije radničkih sportskih igara. U izjednačenoj igri postignut je neriješen rezultat. »Dinara« je drugo poluvrijeme igrala sa 10 igrača. U drugom poluvrijemu na vratima reprezentacije nalazio se Vukčević. »Dinari« je ovaj susret poslužio kao trening, pripremajući se za nedjeljni susret za »Zadrom« u Zadru. (m.)

U ŠIBENIKU: DVA DOBITNIKA PO 11 POGODAKA

U I. kolu Sportske prognoze dvojica učesnika imala su po 11 pogodaka. Svaki od njih dobitava po 14.138 dinara. U tom kolu 10 dobitnika imala su po 12, a 224 po 11 pogodaka. Posljednji rok za predaju listića za III. kolo je petak 27. svibnja u 12 sati.

bolja riba (dubinska, bentoska nika godišnje i spada među naj-ribi) se troši u neznatnim koli- niže u Evropi. Sto se tiče naše industrie za prerađevina rije- prerađi nešto više od 200 vagona i od toga izvoze oko 85% cijelo- kupne svoje proizvodnje, a da i potrošač naše sveže ribe je I- talija. Potrošnja sveže morske ribe kod nas je veoma niska i o- na iznosi oko 0,5 kg po stanov- niku godišnje i spada među naj- ribi) se troši u neznatnim koli- niže u Evropi. Sto se tiće naše industrie za prerađevina rije- prerađi nešto više od 200 vagona i od toga izvoze oko 85% cijelo- kupne svoje proizvodnje, a da i potrošač naše sveže ribe je I- talija. Potrošnja sveže morske ribe kod nas je veoma niska i o- na iznosi oko 0,5 kg po stanov- niku godišnje i spada među naj- ribi) se troši u neznatnim koli- niže u Evropi. Sto se tiće naše industrie za prerađevina rije- prerađi nešto više od 200 vagona i od toga izvoze oko 85% cijelo- kupne svoje proizvodnje, a da i potrošač naše sveže ribe je I- talija. Potrošnja sveže morske ribe kod nas je veoma niska i o- na iznosi oko 0,5 kg po stanov- niku godišnje